

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย
A DEVELOPMENT INDICATORS FOR EDUCATIONAL INEQUALITY IN PRESCHOOL

สุวภา บุญอุไร¹ ปริญญา เรืองทิพย์² สิริกรานต์ จันทเปรมจิตต์³
Suwapha Boonurai¹ Parinya Ruangtip² Sirikran Juntapremjit³
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวบ่งชี้ของเกณฑ์การประเมินความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย 788 คน ที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ปกครองและครู เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1. แบบสอบถามความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง 2. แบบสอบถามความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยสำหรับครู วิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วยความถี่ ร้อยละ การกำหนดน้ำหนักตัวบ่งชี้และรวมตัวบ่งชี้ด้วยวิธีการหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) แบบอโรโทนอนัล เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่มีอิสระต่อกันด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Varimax) ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 30 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านการรับรู้ของผู้ปกครอง ด้านการจัดประสบการณ์ของครู ด้านพัฒนาการร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ด้านพัฒนาการด้านสังคม ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และด้านต้นทุนทางสังคมของเด็ก ซึ่งความแปรปรวนขององค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายตัวบ่งชี้ได้ร้อยละ 60.89

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา
Doctor of Philosophy Student in Research and Statistics in Cognitive Science College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หน่วยวิจัยวิทยาการปัญญาและนวัตกรรม วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา
Officer of Cognitive Science and Innovative Research Unit (CSIRU),
College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University

³ อาจารย์ ดร. หน่วยวิจัยวิทยาการปัญญาและนวัตกรรม วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา
Officer of Cognitive Science and Innovative Research Unit (CSIRU),
College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University
Corresponding author; khunsuwapha@gmail.com

(Received: 22 April 2021; Revised: 28 July 2021; Accepted: 20 October 2021)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยพิจารณาจากค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 345.97 ค่าองศาอิสระ(df) เท่ากับ 305 ความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.11 ค่า GFI เท่ากับ 0.96 ค่า AGFI เท่ากับ 0.95 ค่า CFI เท่ากับ 1.00 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.01 ค่า RMR เท่ากับ 0.02 ค่า SRMR เท่ากับ 0.03

คำสำคัญ: 1. การพัฒนาตัวบ่งชี้ 2. ความเหลื่อมล้ำในการศึกษา 3. เด็กปฐมวัย

Abstract

The research aimed to examine for Indicators for educational inequality in preschool. The sample in the research were 788 preschool, ranging in age between 3 - 5 years old. The sample were selected using a multi-stage sampling technique. The research instrument was questionnaire about educational inequality in preschool for parent and teachers. Data was analyzed by frequency, percentage and the components of Indicators for educational inequality in preschool were derived by exploratory factor analysis technique, obtained by principle Component Analysis and Orthogonal Rotation by Varimax Method. The results showed that there six components; thirty indicators for educational inequality in preschool; perception of parent, teacher' learning experiences development of preschool, physical Emotion Intelligence development, Social development, Media and Technology and social capital. The variability of overall components was explainable to the indicators by 60.89 percent.

The confirmatory factor analysis found that the model fit the structure from the exploratory factor analysis. The Chi-square test of goodness of fit=345.97, df=305, P= 0.11, GFI= 0.96, AGFI= 0.95, CFI= 1.00, RMSEA= 0.01, RMR= 0.02, SRMR= 0.03

Keywords: 1. Development of indicators 2. Educational inequality 3. Preschool

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียม

นานาชาติในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (แผนการศึกษาชาติ, 2560)

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยงานศึกษาของนักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล เจมส์ เจ เฮกแมน พบว่า การลงทุนในการศึกษาของเด็กปฐมวัยในด้านของงบประมาณด้านการศึกษาและสุขภาพของเด็กวัยนี้จะให้ผลตอบแทนกลับคืนต่อสังคมมากถึง 7.3 เท่า โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กยากจนหรือด้อยโอกาส (พิริยะ ผลพิรุฬห์ และศิวัช เทียมทัต, 2559) และเด็กที่เข้าเรียนในระดับปฐมวัยอย่างน้อย 1 ปี จะมีแนวโน้มที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต และสามารถพัฒนาทักษะทางการอ่านออกเขียนได้ และการคำนวณมากกว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนระดับปฐมวัยถึง 2 เท่า (องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ, 2562)

การศึกษาระดับปฐมวัยจึงถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวต่อไปข้างหน้า เป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ แต่การที่จะทำให้เด็กปฐมวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมีความเท่าเทียมกันนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก จะมีเฉพาะเด็กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะเป็นชนชั้นกลางและชนชั้นสูง หรือครอบครัวคนเมืองเท่านั้นที่ได้รับโอกาสเหล่านี้ โดยเด็กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวชนชั้นล่างหรือครอบครัวชนบทจะมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้น้อยกว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองอาจเลือกที่จะไม่ส่งเด็กหรือบุตรหลานเข้าเรียนในระดับชั้นปฐมวัย หรือต้องไปเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพไม่ดีพอ มีคุณภาพแตกต่างเหลื่อมล้ำกันมากระหว่างกลุ่มมีโอกาสกับกลุ่มด้อยโอกาส ระหว่างการจัดการศึกษาแบบเร่งเรียนจนเครียดกับแบบละเอียดความเอาใจใส่ส่งผลทำให้เด็กปฐมวัยประมาณร้อยละ 30 มีพัฒนาการไม่สมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) และมักเกิดปัญหาการออกกลางคัน ไม่สามารถเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ซึ่งเรียกว่าความไม่เสมอภาคทางการศึกษา (อุมารณณ์ ภัทรวาณิช และปัทมา อมรสิริสมบูรณ์, 2550) ซึ่งจากสถานการณ์การศึกษาของประเทศไทยในปีการศึกษา 2560 พบว่า อัตราการเข้าเรียน (Net Enrolment Rate) ปีการศึกษา 2560 อยู่ที่ร้อยละ 75.7 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10 ปี เมื่อเทียบกับปี 2552 แต่การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นระดับชั้นที่มีอัตราการเข้าเรียนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย (รวม ปวช.) ปริญญาตรี (รวม ปวส.) จึงทำให้เกิดเป็นความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้งนี้จะเป็นเพราะเนื่องจากการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่ไม่ได้จัดอยู่ในระบบการศึกษาภาคบังคับ แต่เป็นเพียงการสนับสนุนในด้านการเรียนฟรีของรัฐบาล ซึ่งงบประมาณที่สนับสนุนการศึกษาระดับปฐมวัยที่น้อยกว่าการศึกษาในระดับอื่นในทุกด้าน และไม่ทั่วถึงอย่างเท่าเทียมกันอย่างเป็นรูปธรรมในด้านคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ทำให้ค่าใช้จ่ายบางส่วนครอบครัวจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบให้กับเด็กหรือบุตรหลานของตนเอง ดังนั้นการศึกษาระดับปฐมวัยของเด็กแต่ละคนจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและรวมถึงการตัดสินใจของผู้ปกครองเป็นสำคัญ (อรพรรณ บัวอิน, 2560)

ความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม หรือความแตกต่างกันระหว่างคนที่มีรายได้มาก และคนที่มีรายได้น้อย เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย และเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย แต่จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องยังพบว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยยังมีอีกหลายประการ ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากภูมิฐานะของเด็ก ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากที่ตั้งของสถานศึกษา ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากการจัดสรรอัตราครูและทรัพยากรทางการศึกษาที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากคุณภาพในการจัดประสบการณ์ของครู ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากพัฒนาการของเด็กหรือความไม่พร้อมของเด็ก ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากความเชื่อของผู้ปกครอง เป็นต้น จากเหตุผลดังที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวบ่งชี้ของเกณฑ์การประเมินความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่ครอบคลุมทุกมิติของความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้หน่วยงานผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินความเหลื่อมล้ำของการศึกษาของเด็กปฐมวัยได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย

3. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

- 3.1 ได้เกณฑ์การประเมินความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปพัฒนาหรือใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับโอกาสในการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน
- 3.2 ได้เกณฑ์การประเมินความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่สามารถนำไปกำหนดและสร้างเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น
- 3.3 ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 788 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ปกครองและครู ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันตามภูมิภาคเป็นชั้นภูมิของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากจังหวัดกลุ่มตัวอย่างแต่ละภาค ๆ

ละ 2 จังหวัด ขั้นตอนที่ 3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Radom Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันตามสังกัดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และขั้นตอนที่ 4 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Radom Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายของนักเรียนแต่ละโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็นแบบสอบถาม 2 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง จำนวน 22 ข้อ ตอนที่ 2 การเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียน จำนวน 8 ข้อ และตอนที่ 3 ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย (Educational Inequality) จำนวน 35 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93 และค่าอำนาจแยกอยู่ระหว่าง 0.24 - 0.81

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยสำหรับครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูและข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย (Educational Inequality) จำนวน 34 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 และค่าอำนาจแยกอยู่ระหว่าง 0.24 - 0.95

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอเค้าโครงการวิจัยแก่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จากนั้นทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และกำหนดวันรับคืน

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วยความถี่ ร้อยละ เพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดน้ำหนักตัวบ่งชี้และรวมตัวบ่งชี้ด้วยวิธีการหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) แบบอโรทอนอล เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่มีอิสระต่อกันด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Varimax)

5. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 788 คน จำแนกเป็นผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 88.83 และครู คิดเป็นร้อยละ 11.17 จำแนกตามภูมิภาคได้ 6 ภาค ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 8.43 ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.14 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 30.14 ภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 8.71 ภาคตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 5.71 และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 17.87 จำแนกตามสังกัดได้ 3 สังกัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คิดเป็นร้อยละ 50.56 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คิดเป็นร้อยละ 22.47 และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) คิดเป็นร้อยละ 26.97

5.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ตัวบ่งชี้ความเหมือนล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ จำนวน 30 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีค่าไอเกน (Eigen values) มากกว่าหรือเท่ากับ 1 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 1.01 – 5.58 ประกอบด้วย 1. ด้านการรับรู้ของผู้ปกครอง 2. ด้านการจัดประสบการณ์ของครู 3. ด้านพัฒนาการร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา และ 4. ด้านพัฒนาการด้านสังคม 5. ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และ 6. ด้านต้นทุนทางสังคม ซึ่งความแปรปรวนขององค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายตัวบ่งชี้ได้ร้อยละ 60.89 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าไอเกน ร้อยละความแปรปรวนร่วม และร้อยละสะสมของความแปรปรวนร่วมในแต่ละองค์ประกอบ

ลำดับ	ชื่อองค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ค่าไอเกน	ร้อยละของ ความ แปรปรวนร่วม	ร้อยละสะสม ของความ แปรปรวน ร่วม
1	ด้านการรับรู้ของผู้ปกครอง	9	5.58	19.19	19.19
2	ด้านการจัดประสบการณ์ของครู	6	5.26	17.54	36.73
3	ด้านพัฒนาการร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา	6	2.74	9.14	45.87
4	ด้านพัฒนาการด้านสังคม	4	2.14	7.14	53.01
5	ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี	3	1.36	4.52	57.53
6	ด้านต้นทุนทางสังคมของเด็ก	2	1.01	3.36	60.89

2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้มีการตั้งชื่อให้สื่อความหมายได้สอดคล้องครอบคลุมรายการตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้
การรับรู้ของผู้ปกครอง	ครูผู้สอนดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี	0.82
	ครูผู้สอนมีคำแนะนำการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอยู่เสมอ	0.78
	ครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก	0.81
	ครูผู้สอนแจ้งผลการประเมินพัฒนาการบุตรหลานให้ทราบเป็นระยะ ๆ	0.78
	ครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง	0.80
	ครูผู้สอนมีกิจกรรมใหม่ ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้อยู่เสมอ	0.79
	ผู้ปกครองมีความเชื่อว่าการศึกษาระดับปฐมวัยจะทำให้บุตรหลานมีความพร้อมในการเรียนต่อระดับที่สูงขึ้น	0.72
	ผู้ปกครองมีความเชื่อว่าเด็กต้องได้รับการศึกษาตามศักยภาพเด็ก	0.65
	เด็กไปกลับโรงเรียนด้วยความสะดวก	0.57
	ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	0.78
ด้านการจัดประสบการณ์ของครู	ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างสนุกสนาน	0.81
	ห้องเรียนมีมุมประสบการณ์ให้เด็กได้เล่นตามความสนใจอย่างน้อย 3 - 5 มุม	0.77
	ครูผู้สอนมีความสามารถในการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็ก	0.73
	ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมได้ครบทั้ง 6 กิจกรรมหลัก	0.81

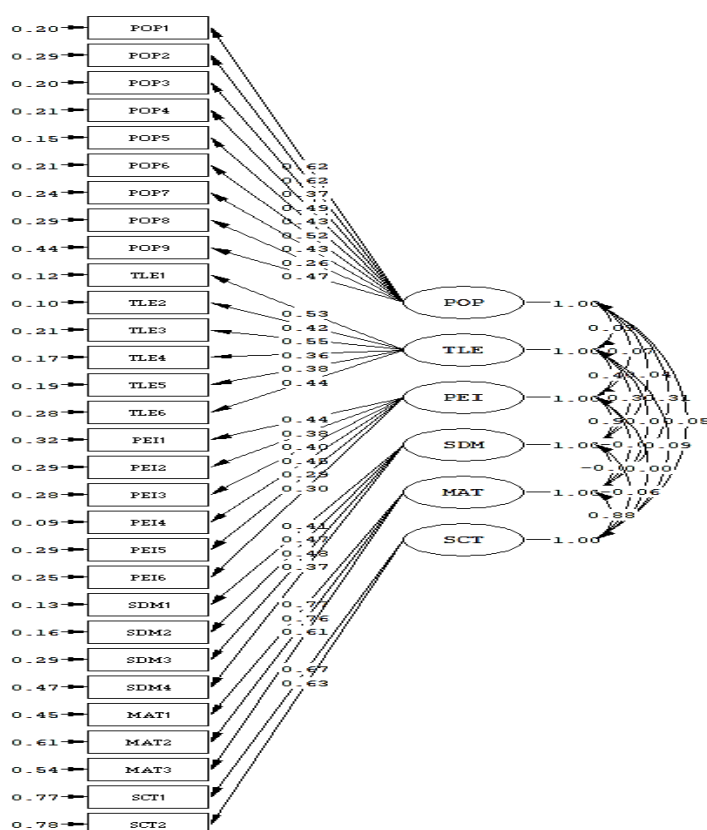
ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ค่าน้ำหนักของ ตัวบ่งชี้
ด้าน พัฒนาการ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา	ครูผู้สอนมีได้เข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองด้านความรู้ใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่เสมอ	0.65
	เด็กใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	0.72
	เด็กมีกล้ามเนื้อเล็กที่ประสานสัมพันธ์กัน	0.80
	เด็กมีกล้ามเนื้อใหญ่แข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว	0.75
	เด็กมีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส	0.75
	เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย	0.53
	เด็กชอบเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรีและเสียงเพลง	0.65
	เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	0.62
	เด็กมีน้ำใจ แบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น	0.72
ด้านสังคม	เด็กมีระเบียบวินัย เช่น เก็บบัตรของเล่นหรือสื่อเข้าที่ให้เรียบร้อย	0.82
	เด็กรู้จักใช้ของอย่างประหยัด	0.79
	ในบ้านของเด็กมีของเล่นที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	0.72
ด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยี	ผู้ปกครองสามารถใช้โซเชียลมีเดีย เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก ติดต่อกับ ครูเพื่อติดตามพัฒนาการของเด็ก	0.67
	เมื่อมีโอกาสท่านจะอ่านหนังสือให้บุตรหลานฟัง หรือให้บุตร หลานให้อ่านหนังสือให้ฟัง	0.75
	ในวันหยุดครอบครัวมักจะพาเด็กไปเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ	0.64
สังคมของเด็ก	ครอบครัวมีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายและเหลือเก็บออม บางส่วน	0.76

จากตารางที่ 2 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย พบว่า องค์ประกอบที่ 1 “ด้านการรับรู้ของของผู้ปกครอง” ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ จำนวน 9 ตัว มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.57 - 0.82 องค์ประกอบที่ 2 “ด้านการจัดประสบการณ์ของครู” ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.65 - 0.78 องค์ประกอบ ที่ 3 “ด้าน พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา” ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ตัว มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.65 – 0.72 และองค์ประกอบที่ 4 “ด้านพัฒนาการด้านสังคม” ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.62 - 0.82 องค์ประกอบที่ 5 “ด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยี” ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ จำนวน 3 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.67 - 0.75

และองค์ประกอบที่ 6 “ด้านต้นทุนทางสังคมของเด็ก” ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.64 - 0.76

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: EFA) ตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย พบว่า โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีการทดสอบ $\chi^2 = 345.97$, $df = 305$, $p = 0.11$, RMSEA = 0.01, GFI = 0.96, AGFI = 0.95, CFI = 1.00 โดยค่า p มากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก แสดงว่า ผลการทดสอบค่า χ^2 แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือยอมรับสมมติฐานที่ว่า โมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.96 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .03 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .01 แสดงดังภาพที่ 1

$\chi^2 = 345.97$, $df = 305$, $p = 0.11$, RMSEA = 0.01, GFI = 0.96, AGFI = 0.95, CFI = 1.00

หมายเหตุ * $p < .05$ ** $p < .01$

ภาพที่ 1 ผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: EFA) ตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย

6. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปว่าตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 30 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การรับรู้ของผู้ปกครอง การจัดประสบการณ์ของครู พัฒนาการร่างกาย อารมณ์และสติปัญญา พัฒนาการด้านสังคม การใช้สื่อและเทคโนโลยี และต้นทุนทางสังคมของเด็ก ซึ่งความแปรปรวนขององค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายตัวบ่งชี้ได้ร้อยละ 60.89

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยพิจารณาจากค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 345.97 ค่าองศาอิสระ(df) เท่ากับ 305 ความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.11 ค่า GFI เท่ากับ 0.96 ค่า AGFI เท่ากับ 0.95 ค่า CFI เท่ากับ 1.00 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.01 ค่า RMR เท่ากับ 0.02 ค่า SRMR เท่ากับ 0.03

7. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 30 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการรับรู้ของผู้ปกครอง มีตัวบ่งชี้ 9 ตัว เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 1 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 19.19 โดยแบ่งเป็นการรับรู้ของผู้ปกครองต่อตนเอง การรับรู้ของผู้ปกครองต่อครู และการรับรู้ของผู้ปกครองต่อเด็ก

7.1 การรับรู้ของผู้ปกครองต่อตนเอง ซึ่งหากต้องการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย ให้เด็กได้เข้าถึงการศึกษา ผู้ปกครองต้องมีความเชื่อว่า เด็กจำเป็นต้องเรียนระดับปฐมวัย เพราะการศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานของการศึกษาจะทำให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนต่อระดับที่สูงขึ้น และต้องการให้เด็กได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นตามศักยภาพเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ (Elliott and Bachman, 2018) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อด้านการศึกษาของผู้ปกครองและผลสัมฤทธิ์ทางด้านการวิชาการของเด็ก: การตรวจสอบบทบาทด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม โดยผู้ปกครองมีความเชื่อและความคาดหวังว่า ทักษะที่เกิดขึ้นในระดับปฐมวัยมีความจะส่งผลต่อการศึกษาที่สูงขึ้นของบุตรหลาน ความเชื่อด้านการศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7.2 การรับรู้ของผู้ปกครองต่อครู โดยความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่เกิดจากครูในการรับรู้ของผู้ปกครอง อาจเกิดจากครูมีเจตคติที่ไม่ดีต่อตัวเด็ก ขาดการเอาใจใส่ต่อเด็ก มีอารมณ์ไม่มั่นคง ขาดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและผู้ปกครอง อาจส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ไม่สมวัย จนทำให้ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นในตัวครู ซึ่งหากต้องการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยในด้านนี้ลง เด็กต้องได้เรียนกับครูที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ดูแลเอาใจใส่เด็กเป็น

อย่างดี มีอารมณ์มั่นคง ให้ความรู้และให้ความอบอุ่นกับเด็ก มีคำแนะนำการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้กับผู้ปกครองอยู่เสมอ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและผู้ปกครองเพื่อพัฒนาเด็กร่วมกัน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนุกสนาน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แจ่มผลการประเมินพัฒนาการบุตรหลานให้ทราบเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับ (กุลชาติ พันธวรกุล, 2562) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองจะคาดหวังว่าครูปฐมวัยจะสามารถดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กทุกคนเหมือนเป็นบุตรหลานของตนเอง มีการติดต่อสื่อสาร ร่วมมือ สนทนา และการมีปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ การใช้คำปรึกษาแนะแนวแก่ผู้ปกครอง รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคุณภาพทางการศึกษาของเด็ก

7.3 การรับรู้ของผู้ปกครองต่อเด็ก โดยเด็กจะต้องไม่มีอุปสรรคหรือข้อจำกัดใด ๆ ใน การศึกษาระดับปฐมวัย อันส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา เด็กต้องมีแรงจูงใจภายในและความพร้อมในการเรียนรู้ พักผ่อนเป็นเวลาและเพียงพอ อย่างน้อยวันละ 10-12 ชั่วโมง ซึ่งจะช่วยให้ร่างกายได้พักผ่อนและสมองได้จัดลำดับข้อมูลที่ได้เรียนรู้มาตลอดวัน เด็กเดินทางไปกลับโรงเรียนด้วยความสะดวก ไม่มีเหตุจำเป็นต้องหยุดโรงเรียนด้วยเพราะความยากลำบากของเส้นทางการไปโรงเรียน เด็กได้รับประทานอาหารครบ 3 มื้อ อย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะอาหารเช้าจะส่งผลต่อการทำงานของร่างกาย โดยเฉพาะสมองที่จะได้รับผลกระทบเร็วที่สุด โดยเด็กที่ไม่ได้รับประทานอาหารเช้าจะมีการเชื่อมโยง ไม่พร้อมต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ และเรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ (ประไพพิศ สิงหเสม, ศักรินทร์ สุวรรณเวหา และอติญาณ ศรีเกษตริน, 2560) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกายและสมอง หากขาดสารอาหารในระยะนี้จะส่งผลให้เด็กมีสติปัญญาการเรียนรู้ด้อยลง เกิดเป็นความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็ก

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดประสบการณ์ของครู มีตัวบ่งชี้ 6 ตัว เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 2 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 17.54 ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญต่อความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยองค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์ของครูที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำนั้นอาจเกิดได้จากปัญหาการขาดแคลนครู ครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาที่เรียนมาทำให้ไม่เข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ไม่มีทักษะในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งจะสะท้อนผลที่เกิดขึ้นกับเด็กทั้งในเชิงคุณภาพของการศึกษา การดูแลที่ไม่ทั่วถึง พัฒนาการของเด็กที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของครูก็ไม่ได้ดีตามไปด้วย ซึ่งหากต้องการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่เกิดจากการจัดประสบการณ์ของครู จำเป็นต้องให้เด็กได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากครูผู้สอนที่จบการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ซึ่งจะมีความเข้าใจธรรมชาติพัฒนาการของเด็ก มีบทเรียนที่สนุกสนานเพลิดเพลิน สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาของสมอง สอดคล้องกับ (โกวิท โกเสนโต, จินตนา จันท์เจริญ และคำนึง ทองเกตุ, 2557) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยด้านหนึ่งก็คือครูผู้สอน ที่เปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของเด็ก จำเป็นที่จะต้องมีความรู้และมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา มีตัวบ่งชี้ 6 ตัว เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 3 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 9.14 และองค์ประกอบที่ 4 พัฒนาการด้านสังคม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 4 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 7.14 โดยพัฒนาการที่ทำให้เด็กเกิดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาปฐมวัยนั้น แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการสติปัญญา หากเด็กคนใดมีพัฒนาการด้านร่างกายดี ก็จะส่งผลให้สุขภาพจิต อารมณ์ดีไปด้วย สามารถปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ง่าย เรียนรู้และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ส่งผลต่อกระบวนการทำงานของสมองและพัฒนาการด้านสติปัญญา แต่หากเด็กคนใดมีพัฒนาการแต่ละด้านไม่สมวัย อาจจะอ้วนหรือผอมเกินไป ทำให้ไม่มีแรงหรือเหนื่อยง่าย เวลาทำกิจกรรม พื้นฐานทางอารมณ์ไม่ดี หงุดหงิดง่าย ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ ก็จะส่งผลทำให้เด็กไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้ และเรียนรู้ได้ช้ากว่าเด็กปกติ สอดคล้องกับ (ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ, 2561) ที่กล่าวว่า การที่เด็กปฐมวัยจะมีความพร้อมในการศึกษาหรือเรียนรู้ เป็นผลมาจากเด็กมีความพร้อมของพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา

องค์ประกอบที่ 5 การใช้สื่อและเทคโนโลยี มีตัวบ่งชี้ 6 ตัว เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 5 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 4.52 ซึ่งการมีทรัพยากรทางการศึกษาในบ้าน ได้แก่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่จะใช้สำหรับการเรียนการสอน หรือการติดตามความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทาง Social Media หนังสือสำหรับเด็ก ของเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ก็นับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การใช้ภาษาและพัฒนาการของเด็ก สอดคล้องกับ ศิวัช เทียมทัด (2558) ที่กล่าวว่า เด็กที่มีฐานะยากจน อาศัยอยู่ในเขตชนบท ขาดแคลนทรัพยากรในการเรียนทั้งในบ้าน (หนังสือ) และในโรงเรียน ก็เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการศึกษาของเด็กปฐมวัย รวมถึงทักษะทางปัญญาของเด็กคนนั้น ๆ

องค์ประกอบที่ 6 ต้นทุนทางสังคมของเด็ก มีตัวบ่งชี้ 2 ตัว เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 6 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.36 โดยต้นทุนทางสังคม รายได้ของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ความขัดสนหรือความไม่พร้อมครอบครัวของเด็กที่ผู้ปกครองต้องหาเช้ากินค่ำ ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน ไม่มีเวลารับส่งบุตรหลานไปโรงเรียน ทำให้เด็กเกิดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาโดยตรง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า หากเด็กคนใดมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินต่ำกว่า ก็อาจจะไม่ได้เข้ารับการศึกษามัธยมศึกษา หรือมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพน้อยกว่าเด็กที่มีฐานะครอบครัวปานกลาง หรือฐานะดี

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเด็กปฐมวัยนั้น เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่มาจากองค์ประกอบหรือปัจจัยที่สำคัญ คือ ความไม่เท่าเทียมทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม หรือตัวเด็กเอง ดังนั้นรัฐบาลจึงควรมุ่งเน้นการเพิ่มความเท่าเทียมของโอกาสให้กับเด็ก โดยการปฏิรูประบบการศึกษา โดยคำนึงถึงหลักความเสมอภาคทั่วไป ที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของทุกคน ร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยไม่มองว่าเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพิ่มมาตรการจูงใจให้มีการสนับสนุนและการลงทุนในการศึกษาของเด็กปฐมวัย ที่จะเป็นรากฐานของการศึกษาระดับที่สูงขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

ผลของการวิจัยทำให้ทราบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่ครอบคลุมทุกมิติของความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินความเหลื่อมล้ำของการศึกษาของเด็กปฐมวัยได้ และทราบว่าเด็กปฐมวัยแต่ละคนมีความเหลื่อมล้ำในการศึกษาหรือไม่ และเหลื่อมล้ำในด้านใด เพื่อหาแนวทางการแก้ไขและช่วยเหลือให้เด็กได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับคนอื่น

8.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัย เช่น ปัจจัยด้านนโยบายของผู้บริหารระดับกระทรวง หรือ ความแตกต่างของระดับเชิงพื้นที่ เขตการศึกษา ปัจจัยด้านการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (COVID-19)

8.3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความเหลื่อมล้ำในการศึกษาของเด็กปฐมวัยจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

9. เอกสารอ้างอิง

- กุลชาติ พันธูรกุล. (2562). แนวทางสำหรับครูชายในการจัดการศึกษาปฐมวัย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(3), 204-215.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- โกวิท โกเสนโต, จินตนา จันทรเจริญ และคำนิง ทองเกต. (2557). ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนตามแนวชายแดนไทย-พม่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 2(2), 24-33.

ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*,
12(1), 96-104.

ประไพพิศ สิงหเสม, ศักรินทร์ สุวรรณเวหา และอดิญาณ์ ศรีเกษตรริน. (2560). การส่งเสริม
โภชนาการในเด็กก่อนวันเรียน. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการ
สาธารณสุขภาคใต้*, 4(3), 226-235.

พริยะ ผลพิรุฬห์ และศิวัช เทียมทัด. (2559). เศรษฐศาสตร์การศึกษาปฐมวัย: การเข้าถึงการศึกษา
ปฐมวัยและผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาต่อในอนาคต. *วารสารเศรษฐศาสตร์ประยุกต์*,
23(1), 1-34.

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560- 2579. (2564). กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.

Elliott, L., & Bachman, H. J. (2018). Parents' educational beliefs and children's early
academics: Examining the role of SES. *Children and Youth Services
Review*, 91(-), 11-21.

10. คำขอบคุณ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของคุณนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเหลื่อมล้ำ
ในการศึกษาของเด็กปฐมวัยแบบออนไลน์ วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดีจนทำให้บทความฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี